

Motion om förbättrad tillgänglighet och framkomlighet i stadsmiljön

Motion av Jan Jönsson och Sara Svanström (båda L)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarråd Lars Strömgren

Sammanfattning av ärendet

Jan Jönsson och Sara Svanström (båda L) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionen handlar om särskilda satsningar för att säkerställa att alla stockholmare kan röra sig fritt och tryggt i det offentliga rummet, oavsett om de går, cyklar, använder rullstol eller barnvagn. Exempel som lyfts av motionärerna är problem med byggsäckar samt snö och halka. I motionen föreslås att särskilt fokus ska riktas till personer med funktionsnedsättning och att inkludera tillgänglighetsperspektivet i alla åtgärder.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, trafiknämnden, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, DHR Region Stockholm och Funktionsrätt Stockholms stad.

DHR Region Stockholm har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret konstaterar att tillgänglighets- och framkomlighetsperspektivet ständigt är närvarande i stadens arbete och bedömer att det finns bättre utsikter för att staden i framtiden ska kunna agera på offentlig plats genom ett lagförslag där en förändring av ansvarsfördelning mellan polismyndigheten och kommuner kan komma att ske.

Trafiknämnden instämmer i att olovligt placerade byggsäckar utgör ett problem ur framkomlighetssynpunkt. Problemet är dock att staden har begränsade möjligheter att agera när offentlig plats som staden förvaltar används utan polistillstånd enligt

ordningslagen. Kontoret har exempelvis inte möjlighet att utfärda vite, och polismyndigheten har prioriterat andra arbetsuppgifter.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att motionens intentioner ligger i linje med Stockholms stads mål och styrdokument samt nationella riktlinjer. Även Stockholms stads arbete med åldersvänlig stad samt Kungsholmens parkplan ligger i linje med motionen.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd upplever att det finns rutiner avseende byggsäckar inom staden, men att de inte alltid efterlevs av de som ställer ut säckar. Gällande halkbekämpning samt snöröjning och behovet för att förbättra framkomligheten för gående på vissa håll ser nämnden att det kan behöva prioriteras i högre grad.

Skärholmens stadsdelsnämnd svarar att stadsdelsförvaltningen alltid arbetar skyndsamt med att bortforsla störande hinder inom mark där stadsdelen har rådighet och i annat fall tar förvaltningen kontakt med berörd fastighetsägare eller näringsidkare.

Funktionsrätt Stockholms stad stödjer motionens intentioner och föreslagna att-satser. Kommunstyrelsen behöver även förankra tillgänglighetsperspektivet i stadens övergripande arbete och trafiknämnden ges goda förutsättningar att åstadkomma reella förbättringar för personer med funktionsnedsättning.

Föredragande borgarrådets synpunkter

I kommunfullmäktiges budget för år 2026 slås fast att Stockholm ska vara en stad där alla behövs och där alla kan delta. Staden har i dagsläget begränsat med möjligheter att agera när offentlig plats som staden förvaltar, används utan de polistillstånd som krävs enligt ordningslagen (1993:1617). Det pågår dock ett arbete med ett lagförslag i fråga om ansvarsfördelning mellan polismyndigheten och kommuner som kan ge staden större möjligheter i framtiden att kunna agera på offentlig plats.

Trafikkontoret har tillsammans med stadsdelsförvaltningarna arbetat aktivt med att få bort byggsäckar från stadens gator. Bland annat sker det genom ett pilotprojekt under 2025 där trafiknämnden försöker spåra de aktörer som olovligen ställt ut byggsäckar och sedan märker upp dessa och kontaktar aktören för bortforsling, vilket har lett till en förbättring av situationen.

Under 2025 har staden också särskilt arbetat med att utveckla snöröjningen för fotgängare, bland annat genom att de primära gång- och cykelstråken ska sopsaltas i högre utsträckning. Nu sopsaltas gång- och cykelbanor i samma utsträckning. I och med att snöröjningsavtal omförhandlas pågår också ett arbete med att förbättra kraven på uppföljning av entreprenörerna.

Bilaga

Motion om förbättrad tillgänglighet och framkomlighet i stadsmiljön, KS
2025/437-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att tillstyrka motionen
2. Att därutöver anföra

Att staden i dag har begränsade möjligheter att agera mot byggsäckar som olovligen placeras på offentlig plats, eftersom hanteringen regleras av ordningslagen och kräver polistillstånd, är i sak korrekt. Detta får dock inte leda till att staden intar en passiv hållning inför ett problem som i praktiken påverkar framkomligheten och tryggheten för tusentals stockholmare varje dag. När byggsäckar står kvar under längre tid, blockerar gångbanor eller övergångsställen och skapar hinder i stadsrummet, drabbar det i första hand personer med funktionsnedsättning, äldre, barnfamiljer och andra med nedsatt rörlighet. För dessa grupper kan ett till synes mindre hinder innebära att man inte kan ta sig fram till arbete, skola, vård eller kollektivtrafik. Sådana hinder blir i förlängningen en fråga om jämlikhet, tillgänglighet och mänsklig värdighet.

Det är därför nödvändigt att staden använder alla tillgängliga verktyg för att hantera problemet. Enligt miljöbalken kan kommunen ha möjlighet att meddela förelägganden om städning eller borttagning av föremål som utgör nedskräpning, och att förena sådana beslut med vite. Byggsäckar som står uppställda under längre tid, som blir smutsiga, trasiga eller sprider material, kan med rätta betraktas som nedskräpning enligt miljöbalken. Genom att tillämpa denna lagstiftning kan staden agera även i de fall där ordningslagen inte ger tillräckligt handlingsutrymme.

På motsvarande sätt behöver staden visa större tydlighet och handlingskraft i frågor som rör snöröjning och vinterunderhåll. Bristande snöröjning och halkbekämpning får ofta samma konsekvenser som olovliga hinder i form av byggsäckar: gångbanor blir oframkomliga, övergångsställen blockeras och tryggheten i det offentliga rummet försämras. För personer med funktionsnedsättning, äldre och andra med nedsatt rörlighet kan detta innebära att man i praktiken utestängs från att ta sig fram under vinterhalvåret. Det är därför angeläget att staden ger skarpare och mer bindande direktiv till sina entreprenörer om att snöröjning och halkbekämpning ska utgå från ett tydligt funktionshinder- och äldreperspektiv. Stråk som i hög grad används av dessa grupper, såsom vägar till kollektivtrafik, vårdinrättningar, skolor och daglig service, bör prioriteras i både planering och genomförande för att säkerställa framkomlighet även under svåra vinterförhållanden.

I sitt remissvar betonar Funktionsrätt Stockholms stad att tillgänglighet inte kan säkerställas genom enstaka insatser eller goda ambitioner, utan kräver ett systematiskt arbetssätt där planering, genomförande och uppföljning hänger samman. De framhåller särskilt behovet av att staden på ett kännbart sätt beivrar när fastighetsägare och byggherren hanterar stadens mark felaktigt, något som förutsätter regelrätta kontroller och aktiv tillsyn. Utbildnings- och informationsinsatser lyfts som viktiga komplement, men bedöms inte vara tillräckliga för att komma åt aktörer som väljer att åsidosätta gällande regler. Vidare konstateras det att möjligheten för allmänheten att anmäla brister via ”Tyck till” inte räcker för att upprätthålla tillgängligheten i praktiken. Liberalerna välkomnar dessa synpunkter som ger ett starkt stöd för vår motions inriktning och understryker behovet av att staden använder sina befintliga tillsyns- och sanktionsverktyg mer konsekvent.

Att hänvisa till polisens prioriteringar eller till bristande befogenheter riskerar annars att skapa ett rättsligt tomrum där det allmänna rummet gradvis tas i anspråk utan ansvar. Ett sådant förhållningssätt underminerar inte bara stadens arbete för ordning och framkomlighet, utan också allmänhetens tillit till att gemensamma regler gäller lika för alla. Det är därför angeläget att stadens förvaltningar samverkar för att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan ordningslagen och miljöbalken, samt att tillsynsmyndigheterna ges i uppdrag att använda miljöbalkens verktyg där det är motiverat.

Stockholm ska vara en stad som alla kan ta sig fram i, oavsett funktionsförmåga, ålder eller livssituation. En stad som inte förmår upprätthålla tillgänglighet i vardagen riskerar att inskränka den individuella friheten för dem som redan har minst handlingsutrymme. Mot denna bakgrund finns det starka skäl för staden att visa större handlingskraft och pröva alla tillgängliga vägar för att säkerställa framkomlighet, tillgänglighet och trygghet i stadsmiljön.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 18 februari 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Jan Jönsson och Sara Svanström (båda L) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna lyfter fram betydelsen av tillgänglighet och framkomlighet. De anser att byggstök och otillräcklig snöröjning är ett problem, särskilt för personer med funktionsnedsättning. Motionärerna ser ett behov av särskilda satsningar för att säkerställa att alla stockholmare kan röra sig fritt och tryggt i det offentliga rummet.

Ett särskilt problem är enligt motionärerna byggsäckar som ofta placeras på ett sätt som blockerar trottoarer och övergångsställen, vilket skapar onödiga hinder i stadsmiljön. För att förbättra hanteringen av dessa behöver tydligare regler och kännbara avgifter vid felaktig placering införas. Vidare anser motionärerna att ett återkommande problem under vintermånaderna är att snö och halka begränsar människors rörelsefrihet. Genom effektivare insatser kan staden minska risken för olyckor och förbättra framkomligheten, särskilt för äldre, personer med funktionsnedsättning och barnfamiljer. Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande:

1. Att kommunstyrelsen godkänner ovan angivna liberala satsningar som en del av stadens arbete för att förbättra framkomligheten och tillgängligheten för stockholmare, med särskilt fokus på personer med funktionsnedsättningar.
2. Att kommunstyrelsen beslutar att uppdra åt trafiknämnden att intensifiera arbetet med att inkludera tillgänglighetsperspektivet i alla åtgärder, inklusive de som omfattas av programmet för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, trafiknämnden, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, DHR Region Stockholm och Funktionsrätt Stockholms stad.

DHR Region Stockholm har inte inkommit med svar.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret.....	6
Trafiknämnden	6
Kungsholmens stadsdelsnämnd	8
Norra innerstadens stadsdelsnämnd	9
Skärholmens stadsdelsnämnd	10
Funktionsrätt Stockholms stad	11
Reservationer m.m.	12

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 3 december 2025 har i huvudsak följande lydelse.

I kommunfullmäktiges budget 2026 slås fast att Stockholm ska vara en stad där alla behövs och där alla kan delta. Arbetet med att tillgänglighetsanpassa alla delar av stadsmiljön ska fortgå exempelvis genom att integrera Programmet för delaktighet och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i stadens verksamheter. Ökad framkomlighet för gång, cykel och kollektivtrafik i enlighet med framkomlighetsstrategin ska genomsyra stadens arbete och vara utgångspunkten för trafiknämndens investeringar.

Staden har i dagsläget begränsat med möjligheter att agera när offentlig plats som staden förvaltar används utan polistillstånd enligt ordningslagen. En statlig utredning med uppdrag att överväga en förändrad ansvarsfördelning av vissa offentliga uppgifter som i dag ankommer på Polismyndigheten har överlämnats till regeringen under hösten, som föreslår att ansvar för tillstånd att använda offentlig plats enligt 3 kap. 1 § ordningslagen ska tillfalla kommunen. Stadsledningskontoret bedömer därmed att det finns bättre utsikter för att staden i framtiden ska kunna agera på offentlig plats.

Trafiknämnden tillsammans med stadsdelsförvaltningarna arbetar aktivt med att få bort byggsäckar från stadens gator. Bland annat sker det genom ett pilotprojekt under 2025 där trafiknämnden försöker spåra de aktörer som olovligen ställt ut byggsäckar och sedan märker upp dessa och kontaktar aktören för bortforsling. Stadsledningskontoret anser att arbetet hittills har givit gott resultat.

Under 2025 har Stockholms stad särskilt arbetat med att utveckla snöröjningen för fotgängare. Bland annat genom att de primära gång- och cykelstråken ska sopsaltas i högre utsträckning i kommande upphandlingar. Stadsledningskontoret konstaterar att tillgänglighets- och framkomlighetsperspektivet ständigt är närvarande i stadens arbete med den offentliga miljön, varför motionen inte föranleder ytterligare åtgärder.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Motion om förbättrad tillgänglighet och framkomlighet i stadsmiljön besvaras med hänvisning till vad som skrivs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 oktober 2025 följande.

1. Trafiknämnden beslutar att överlämna trafikkontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Trafiknämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation av Sara Svanström (L), se Reservationer m.m.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Regler för byggsäckar

Kontoret instämmer i att olovligt placerade byggsäckar utgör ett problem ur framkomlighetssynpunkt, och har genom åren gjort flera försök att komma tillrätta med problematiken. Detta har beskrivits bland annat i tjänsteutlåtandet ”Hanteringen av byggsäckar. Svar på uppdrag från kommunfullmäktige”, som behandlades av trafiknämnden 18 februari 2021, dnr T2020-02459.

Huvudproblematiken, som beskrevs i tjänsteutlåtandet, är att staden har begränsade möjligheter att agera när offentlig plats som staden förvaltar används utan polistillstånd enligt ordningslagen. Kontoret har inte möjlighet att utfärda vite, och polismyndigheten har prioriterat andra arbetsuppgifter.

Trafikkontoret har sedan ett antal år haft kontakt både med Polisen, Sveriges kommuner och regioner (SKR) och många andra kommuner för att driva på för en ändring av ordningslagen och nu ligger frågan hos regeringen, som fattat beslut om att en särskild utredare ska överväga och föreslå en förändrad ansvarsfördelning av vissa offentliga uppgifter som idag ligger hos Polismyndigheten. Utredaren ska ta ställning till om och i vilken utsträckning Polismyndigheten ska ansvara för hantering av vissa tillstånd enligt ordningslagen. Uppdraget ska slutredovisas den 7 oktober 2025 och därefter gå ut på remiss.

Vad kontoret gör i dagsläget

Byggsäckar som riskerar att bli sanitära olägenheter eller är trafikfarligt placerade plockar stadens upphandlade entreprenörer bort med stöd av gatu- och renhållningslagstiftningen. Det är dock långt ifrån alla byggsäckar som faller inom någon av dessa kategorier. Trafikkontoret påbörjade 1 maj 2025 ett nytt arbetssätt i ett pilotprojekt där kontoret försöker spåra de aktörer som olovligen ställt ut byggsäckar på stadens mark. Kontoret märker upp byggsäcken, försöker få kontakt med rätt aktör och ber dem att forsla bort dem. Detta bygger dock på att det är möjligt att få reda på vilka som ställt ut dem, vilket inte alltid är fallet. Mellan 1 maj 2025 fram till dags dato, 17 september 2025, har 597 byggsäckar märkts upp. Av dessa har 554 byggsäckar tagits bort utan att kostnaden belastat staden.

Snöröjning och halkbekämpning

Kontoret arbetar ständigt för att ha så effektiva processer som möjligt. Under 2025 arbetar kontoret särskilt med att utveckla snöröjningen för fotgängare. Primära cykel- och gångstråk ska sopsaltas i högre utsträckning i kommande upphandlingar. Stadslivsstråken är prioriterade för införande av sopsaltning för gång. Inför kommande avtal har kontoret under året utvecklat kravställningar för att möjliggöra sopsaltning på fler typer av ytor.

Kontoret arbetar nu också med att utveckla enhetliga arbetssätt tillsammans med stadsdelsförvaltningarna, för systematisk uppföljning av entreprenadavtal för vinterväghållning och barmarksrenhållning, i syfte att säkerställa att staden erhåller den kvalitet som beställts.

Kontoret arbetar för att inkludera tillgänglighetsperspektivet i alla åtgärder som genomförs, och genomför bland annat regelbundet så kallade insiktsutbildningar för kontorets medarbetare. Alla inriktnings- och genomförandebeslut måste redogöra för hur projekten tar hänsyn till målen i stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 november 2025 följande.

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar motionärernas uppfattning om att tillgänglighet och framkomlighet är viktiga perspektiv i skötseln och utvecklingen av stadsmiljön.

Enligt förvaltningen ligger motionens intentioner i linje med Stockholms stads mål och styrdokument samt nationella riktlinjer, till exempel Boverkets krav på tillgänglighet och Stockholms stads *Framkomlighetsstrategi* och *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning*. Även Stockholms stads arbete med åldersvänlig stad samt Kungsholmens parkplan ligger i linje med motionen. Enligt förvaltningen är det angeläget att mål och styrdokument aktualiseras, följs upp och det ges tillräckliga resurser att arbeta med frågorna. Förvaltningen ser också att nämndernas pensionärsråd samt råd för funktionshinderfrågor är viktiga att involvera i arbetet med att förbättra tillgänglighet och framkomlighet i stadsmiljön.

Utifrån ovan nämnda styrdokument arbetar förvaltningen med att tillgänglighetsanpassa parker och grönområden som ligger inom stadsdelsnämndens ansvarsområde. Exempel på insatser är kontrastmarkering och räckeskomplettering i trappor, armstöd på parksoffor, nya markmaterial samt anpassningar på lekplatser. Åtgärder för tillgänglighet är också nära kopplat till insatser för ökad trygghet där förvaltningen exempelvis arbetar för god orienterbarhet och överblickbarhet. Förvaltningens arbete med snöröjning och halkbekämpning av parkvägar är också en del i tillgänglighetsarbetet.

Förvaltningen instämmer med motionens synpunkter gällande problem med byggsäckar som inte tas om hand och anser att det finns behov av förbättringsåtgärder. Förvaltningen upplever att rutiner avseende byggsäckar finns,

men att de inte alltid efterlevs av de som ställer ut säckarna. Vidare håller förvaltningen med om att staden bör arbeta för en effektiv halkbekämpning och snöröjning och förvaltningen ser att på vissa håll behöver framkomligheten för gående prioriteras i högre grad, samtidigt som miljöaspekter av till exempel sopsaltning behöver vägas in.

Förvaltningen föreslår att Kungsholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Norra innerstadens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 oktober 2025 följande.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande av Christina Messick m.fl. (L), Daniele Fava m.fl. (C), Petra Gardos Ek m.fl. (M) och Carl Häggqvist (KD), se Reservationer m.m.

Norra innerstadens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar motionärernas uppfattning om att tillgänglighet och framkomlighet är viktiga perspektiv i skötseln och utvecklingen av stadsmiljön.

Förvaltningen arbetar med att tillgänglighetsanpassa parker och grönområden som ligger inom stadsdelsnämndens ansvarsområde. Arbetet görs utifrån bland annat Boverkets krav på tillgänglighet, Stockholms stads *Framkomlighetsstrategi* samt *Gångplan*. I stadsdelsnämndens *Parkplan* framgår också vilka prioriteringar och insatser som är planerade för stadsdelsnämndsområdets parker och grönområden.

Exempel på insatser är kontrastmarkering och räckeskomplettering i trappor, komplettering med armstöd på befintliga soffor, utplacering av nya tillgängliga soffor samt ny belysning eller nya markmaterial i stadsmiljön. Särskilt fokus på tillgänglighet läggs också vid upprustning av lekplatser för att alla barn oavsett förmåga ska kunna delta i leken.

Åtgärder för tillgänglighet är också nära kopplat till insatser för ökad trygghet där förvaltningen exempelvis arbetar för god orienterbarhet och överblick vid prioriterade platser och stråk.

Tillgänglighetsarbetet innehåller även utmaningar. Bland annat på grund av landskapets topografi (det finns exempelvis flera bergsparker inom stadsdelsnämndsområdet), trängsel i stadsrummet samt krav inom miljö och kulturhistoria som ibland är motstridiga med arbetet för ökad tillgänglighet. Förvaltningen behöver göra avvägningar och prioriteringar mellan en rad olika krav, värden, intressen och behov.

Förvaltningen instämmer också med motionens synpunkter gällande problem med byggsäckar som inte är omhändertagna. Förvaltningen upplever dock att rutiner avseende byggsäckar finns inom staden, men att de inte alltid efterlevs av de som ställer ut säckar.

Vidare håller förvaltningen med om att staden bör arbeta för en effektiv halkbekämpning samt snöröjning och ser att framkomligheten för gående på vissa håll behöver prioriteras i högre grad. Ett effektivt exempel på halkbekämpning är sopsaltning samtidigt som den åtgärden har viss påverkan på miljön vilket behöver vägas in i valet av platser där metoden används.

Förvaltningen genomför regelbundet tillgänglighetsvandringar i stadsmiljön tillsammans med nämndens funktionshinderråd i syfte att uppmärksamma brister i den befintliga eller planerade stadsmiljön.

Förvaltningen föreslår att Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 augusti 2025 följande.

Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 juli 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som remissvar på motionen.

Stockholms stad ska vara en stad där personer med funktionsnedsättning är fullt delaktiga i alla delar i samhället. Stadens verksamheter ska vara tillgängliga och involvera målgrupper om vilka förbättringar eller förändringar vi kan och behöver göra. Såväl bemötandet och servicen som fysiska hinder är centrala för att skapa en stad för alla.

Stadsdelsförvaltningen har ingen möjlighet att påverka vilka regler som finns eller avgifter som kan utföras med koppling till objekt som utgör hinder för tillgänglighet och framkomlighet.

Stadsdelsförvaltningen arbetar alltid skyndsamt för att bortforsla störande hinder inom mark där vi har rådighet och i annat fall tar vi snabb kontakt med berörd fastighetsägare eller näringsidkare.

Skärholmens stadsdelsförvaltning har en nära dialog dagligen med upphandlad entreprenör som snöröjer och sandar under vintermånaderna. På så sätt har vi redan

idag snabba insatser för att i så stor utsträckning som möjligt öka framkomlighet och tillgänglighet under vintermånaderna.

I övrigt följer stadsdelsförvaltningen, vid varje ny- eller ombyggnation, de förordningar, regler och lagar som finns som t.ex. ALM, Stockholms stads Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024–2029, samt Stockholms stads Handlingsplan för en äldrevänlig stad.

Funktionsrätt Stockholms stad

Funktionsrätt Stockholms stads yttrande daterat den 16 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Funktionsrätt Stockholms stad har läst och utvärderat remissen utifrån de konsekvenser och resultat vi tror kan följa. Vi vill först och främst tacka Jan Jönsson och Sara Svanström för en viktig motion om vikten av en tillgänglig och framkomlig stadsmiljö. Om man, som Stockholms stad, vill mena att man är en inkluderande stad för alla medborgare, är en förutsättning att staden också är tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Vi vill därför särskilt framhålla betydelsen av att stadens tillgänglighet planeras, genomförs och utvärderas systematiskt. Utan systematiska strategier är det svårt att förbättra tillgängligheten, annat än på kort sikt. Ett systematiskt arbetssätt kräver att staden på ett kännbart sätt beivrar när fastighetsägare och byggentreprenörer hanterar stadens mark felaktigt. Detta kräver dock regelrätta kontroller från stadens sida. Utbildning och informationsinsatser är viktiga komplement, men kommer inte åt dem som väljer att åsidosätta reglerna. Att allmänheten kan anmäla felen via ”Tyck till” räcker uppenbarligen inte till.

Sammanfattningsvis stödjer Funktionsrätt Stockholms stad motionens intentioner och föreslagna att-satser. Kommunstyrelsen behöver även förankra tillgänglighetsperspektivet i stadens övergripande arbete och trafiknämnden ges goda förutsättningar att åstadkomma reella förbättringar för personer med funktionsnedsättning. Avslutningsvis och utifrån ovanstående vill Funktionsrätt Stockholms stad tillstyrka motionens att-satser och rekommendera kommunfullmäktige att bifalla desamma.

Reservationer m.m.

Trafiknämnden

Reservation av Sara Svanström (L)

1. att nämnden beslutar att tillstyrka motionen samt
2. att därutöver anföra följande:

Trafikkontoret konstaterar att staden i dag har begränsade möjligheter att agera mot byggsäckar som olovligen placeras på offentlig plats, eftersom hanteringen regleras av ordningslagen och kräver polistillstånd. Detta är i sak korrekt, men det får inte leda till att staden intar en passiv hållning inför ett problem som i praktiken påverkar framkomligheten och tryggheten för tusentals stockholmare varje dag. När byggsäckar står kvar under längre tid, blockerar gångbanor eller övergångsställen och skapar hinder i stadsrummet, drabbar det i första hand personer med funktionsnedsättning, äldre, barnfamiljer och andra med nedsatt rörlighet. För dessa grupper kan ett till synes mindre hinder innebära att man inte kan ta sig fram till arbete, skola, vård eller kollektivtrafik. Sådana hinder blir i förlängningen en fråga om jämlikhet, tillgänglighet och mänsklig värdighet.

Det är därför nödvändigt att staden använder alla tillgängliga verktyg för att hantera problemet. Enligt miljöbalken kan kommunen ha möjlighet att meddela förelägganden om städning eller borttagning av föremål som utgör nedskräpning, och att förena sådana beslut med vite. Byggsäckar som står uppställda under längre tid, som blir smutsiga, trasiga eller sprider material, kan med rätta betraktas som nedskräpning enligt miljöbalken. Genom att tillämpa denna lagstiftning kan staden agera även i de fall där ordningslagen inte ger tillräckligt handlingsutrymme.

Att hänvisa till polisens prioriteringar eller till bristande befogenheter riskerar annars att skapa ett rättsligt tomrum där det allmänna rummet gradvis tas i anspråk utan ansvar. Det underminerar inte bara stadens arbete för ordning och framkomlighet, utan också allmänhetens tillit till att gemensamma regler gäller lika för alla. Det är därför angeläget att stadens förvaltningar samarbetar för att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan ordningslagen och miljöbalken, och att tillsynsmyndigheterna ges i uppdrag att använda miljöbalkens verktyg där det är motiverat.

Stockholm ska vara en stad som alla kan ta sig fram i, oavsett funktionsförmåga, ålder eller livssituation. En stad som inte klarar att upprätthålla tillgänglighet i vardagen riskerar att inskränka den individuella friheten för de som redan har minst handlingsutrymme. Därför bör staden visa större handlingskraft och pröva alla tillgängliga vägar för att säkerställa framkomlighet och tillgänglighet i stadsmiljön

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Christina Messick m.fl. (L), Daniele Fava m.fl. (C), Petra Gardos Ek m.fl. (M) och Carl Häggqvist (KD)

Vi tackar för förvaltningens engagerade svar angående Liberalernas förslag angående förbättrad tillgänglighet och framkomlighet i stadsmiljön. I motionen framgår att stadens tillgänglighet och framkomlighet är avgörande för individens frihet och rörlighet, och att byggstök och otillräcklig snöröjning påverkar förmågan för många negativt. Motionärerna lyfter att detta särskilt är ett problem för personer med funktionsnedsättningar.

Vi vill ytterligare påpeka vikten av snöröjning under den kallare årstiden. Vi har under senare vintrar ofta haft ett varannandags väder där snö blir till slask, slasken fryser till is och blir glashal. Halkolyckor med brutna armar, handleder, ben, höftleder mm orsakar stort lidande och stora kostnader för samhället. Alla som ger sig ut på isiga trottoarer och gator riskerar att halka och falla. När vi blir äldre ökar risken för frakturer. Snöröjningen/sandningen har de senaste åren varit undermålig.